

ZBIRNO POROČILO O KRŠITVI PRAVIC INTELKTUALNE LASTNINE 2018

Povzetek

junij 2018

POVZETEK

ZBIRNO POROČILO O KRŠITVI PRAVIC INTELKTUALNE LASTNINE 2018

junij 2018

Povzetek

Zbirno poročilo o kršitvi pravic intelektualne lastnine

To poročilo obravnava ugotovitve raziskave, ki jo Urad Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO) od leta 2013 izvaja prek Evropskega opazovalnega urada za kršitve pravic intelektualne lastnine (opazovalni urad), in sicer glede obsega, področja uporabe in ekonomskih posledic kršenja pravic intelektualne lastnine (PIL) v EU.

Namen poročila je povezati različne študije o vrednosti intelektualne lastnine, njenem javnem dojemanju, mehanizmih, ki se uporabljajo za kršenje pravic intelektualne lastnine ter ekonomskih posledicah kršenja, da bi se zagotovila jasna slika o stanju pravic intelektualne lastnine in njihovem kršenju v EU. Vključuje tudi poglavje o ukrepih za boj proti kršitvam. Cilj je, da se takšno poročilo objavi vsako leto.

V študiji, ki se je izvajala v partnerstvu z Evropskim patentnim uradom (EPO), je urad EUIPO ugotovil, da je skupni prispevek panog, v katerih se intenzivno uporabljajo pravice intelektualne lastnine, h gospodarstvu EU približno 42 % BDP (5,7 bilijona EUR) in 28 % zaposlitev (ter dodatnih 10 % v posrednih učinkih na zaposlovanje v sektorjih, v katerih se pravice intelektualne lastnine ne uporabljajo intenzivno). V ostalem delu sveta ti sektorji ustvarjajo tudi presežek trgovinske bilance, ki znaša približno 96 milijard EUR, svojim delavcem pa izplačujejo 46 % višje plače kot drugi sektorji.

Zaradi visoke vrednosti, povezane s pravicami intelektualne lastnine, je njihova kršitev donosna kriminalna dejavnost, ki imetnikom pravic in gospodarstvu na splošno povzroča visoke stroške.

V skladu s študijo, ki sta jo opravila urad EUIPO in OECD leta 2016, naj bi ocenjene vrednosti kršenja pravic intelektualne lastnine v mednarodni trgovini leta 2013 znašale kar 5 % uvoza v EU ali 85 milijard EUR na leto.

Urad EUIPO je v seriji študij, ki jih je opravil znotraj sektorja, ocenil izgubo prodaje v 13 sektorjih (neposredno v panogah, za katere se izvaja analiza, in v njihovi povezani dobavni verigi), ki so posledica prodaje ponaredkov. Te izgube znašajo skupaj več kot 100 milijard EUR na leto.

Visoka vrednost, milejše kazni in visoka donosnost naložb opredeljujejo spodbude za kriminalne skupine, da se vključijo v dejavnosti ponarejanja. Način delovanja takšnih skupin postaja z razvojem tehnologije in distribucijskih kanalov vse bolj zapleten, kar je v skladu z obsegom izdelkov, ki se ponarejajo.

Poslovni modeli, ki so jih ponarejevalci sprejeli, veliko uporabljajo internet za distribucijo svojih izdelkov ter za spodbujanje distribucije in porabe nezakonite digitalne vsebine. Internetne strani, na katerih se ponarejeno blago prodaja, imajo koristi od dodatnih prihodkov iz oglaševanja, in sicer tako od oglasov z „visokim tveganjem“ (vsebine za odrasle, igre na srečo, zlonamerna programska oprema) kot paradoksalno tudi od zakonitih znamk, ki nato trpijo zaradi dveh vrst škode, ki ju povzroči oglaševanje na takšnih straneh (škoda za njihovo znamko in zagotovitev verodostojnosti gostiteljske spletne strani).

Urad EUIPO je analiziral dobavo ponarejenega blaga in piratskih vsebin, poleg tega pa je preučeval tudi povpraševanje, ki ga predstavlja odnos prebivalcev EU do pravic intelektualne lastnine in njihova pripravljenost za sodelovanje pri nezakoniti uporabi. Spodbude, zaradi katerih se potrošniki odločijo za nakup ponarejenega blaga, so nizke cene, lahka dostopnost in nizka raven družbene stigme, ki je povezana s takšnimi nakupi.

Urad EUIPO v odgovor na te dogodke skupaj z javnimi in zasebnimi partnerji izvaja in podpira številne ukrepe za soočanje s temi izzivi. Ti ukrepi zajemajo zagotavljanje informacij imetnikom pravic o spreminjajoči se naravi kršitev, sodelovanje z Europolom pri zagotavljanju širših odzivov na kriminalno dejanje v zvezi z intelektualno lastnino, tudi s financiranjem specializirane enote za kriminalna dejanja v zvezi z intelektualno lastnino v okviru Europol, podpiranje prizadevanj Evropske komisije (GD za trgovino) pri obravnavanju ponudbe ponarejenega blaga v tretjih državah, in z zagotavljanjem informacij prebivalcem o razpoložljivosti ponudb zakonite digitalne vsebine in o ekonomskem vplivu kupovanja ponarejenega blaga ali dostopanja do nezakonitih vsebin.

Glavna poglavja poročila so naslednja:

Gospodarski prispevek in vrednost pravic intelektualne lastnine

To poglavje vsebuje povzetek študije o prispevku intelektualne lastnine iz leta 2016, ki je pokazala, da se 42 % BDP in 28 % delovnih mest EU ustvari v sektorjih, v katerih se pravice intelektualne lastnine intenzivno uporabljajo. Narejen je bil tudi povzetek študije na ravni podjetja za leto 2015, ki je pokazala, da so podjetja, ki imajo v lasti vsaj eno blagovno znamko, vzorec ali patent, gospodarsko uspešnejša kot podjetja, ki nimajo v lasti nobene pravice intelektualne lastnine, kar še zlasti velja za mala in srednje velika podjetja. Na koncu je vključena tudi razprava o kazalnikih uspešnosti za mala in srednje velika podjetja iz leta 2016, v okviru katere je bilo preučenih več kot 9 000 teh podjetij v EU, da bi se raziskala njihova uporaba pravic intelektualne lastnine ali razlogi, zakaj teh pravic ne uporabljajo.

Zakaj in kako se kršijo pravice intelektualne lastnine?

To poglavje raziskuje ponudbo in povpraševanje na trgu s ponarejenim blagom. Na strani ponudbe je razprava zajela metode, ki so bile uporabljene za dostavo ponarejenega blaga potrošniku, opirala pa se je na številne vire in poročila, kot je skupno poročilo urada EUIPO in Europolu o stanju iz leta 2017. V posebnih podpoglavjih so preučeni poslovni modeli, ki jih kršitelji uporabljajo na spletu, zlasti oglaševanje na spletnih mestih, glede katerega obstaja sum za kršitev, ter zloraba sistema domenskih imen zaradi ustvarjanja prometa v e-trgovinah, ki prodajajo ponarejeno blago.

Zadnje podpoglavje obravnava povpraševanje: kaj potrošnike motivira, da kršijo pravice intelektualne lastnine. Temelji na študiji zaznavanja intelektualne lastnine iz leta 2017 in pregledu stanja na področju mladih za leto 2016, ki kaže, da so med dejavniki, ki so jih državljani navedli kot razlog za kršitev, nižja cena ponarejenega blaga ter nižja cena in večja opažena razpoložljivost nezakonitih vsebin na spletu v primerjavi z zakonitimi ponodbami.

Ekonomske posledice kršitve pravic intelektualne lastnine

To poglavje obravnava ekonomski vpliv kršitev na zasebni in javni sektor gospodarstva. Temelji na skupnih študijah urada EUIPO in OECD o trgovini s ponaredki in na sektorskih študijah, objavljenih od leta 2015, ki vsebujejo ocene gospodarskih stroškov, ki nastanejo zaradi prisotnosti ponarejenega blaga v EU. Vključen je tudi vpliv na prodajo in zaposlovanje v zasebnem sektorju ter posledični vpliv na javne finance. Oba sklopa študij skupaj zagotavljata celovito predstavo o svetovni trgovini s ponarejenim blagom (poudarek je zlasti na uvozu ponaredkov v EU, ki znaša 5 % skupnega uvoza EU), najbolj prizadetih sektorjih, izvoru ponaredkov ter posledičnem vplivu na evropsko gospodarstvo.

V zadnjem podpoglavju so obravnavani stroški zasebnega sektorja v boju proti kršenju pravic intelektualne lastnine ob sklicevanju na raziskavo iz leta 2017, v katero je bilo vključenih skoraj 1 300 podjetij v 14 državah članicah. Raziskava je pokazala, da so stroški reševanja težav zaradi kršitev še posebej obremenjujoči za manjša podjetja.

ZBIRNO POROČILO O KRŠITVI
PRAVIC INTELKTUALNE
LASTNINE 2018

POVZETEK

junij 2018